

Politiit, eqqartuussisoqarneq illersornissamullu tunngasut

Politiit

Politiit

Naalagaaffeqatigiiffiup iluani Kalaallit Nunaat immikkut politeeqarfeqarfiuvoq. Politeeqarfeqarneq aaqqissuussaanikkut Inatsiseqarnermut Ministereqarfiup ataaniippoq.

Nunatsinni Politeeqarfiit nunami immikkoortortanut sisamut immikkoortitaapput, illoqarfinni politeeqarfiit kommuneqarfiit immikkoortinneqarnerattut makkununga immikkoortunngorlugit (kujataaniit):

- Politiit **Kujataani**: Nanortalik, Qaqortoq Narsarlu.
- Politiit **Sermersuumi**: Paamiut, Nuuk, Tasiilaq Ittoqqortoormiillu.
- Politiit **Qeqqani**: Maniitsoq, Kangerlussuaq Sisimiullu.
- Politiit **Qaasuitsumi**: Aasiat, Qeqertarsuaq, Qasigiaanguit, Ilulissat, Uummannaq, Upernavik, Pituffik Qaanaarlu.

Immikkoortuni sisamani politeeqarfiit pingaarnerusut (pisortaqarfiit) ataatigut titagaapput.

Politeeqarfiit toqqaannartumik qitiusumik nalunaarsuiffinnut attaveqarput, soorlu pinerlussimasut nalunaarsugaaffiannut, taamatullu europamiut nalunaarsuiffiinnut Schengen Informations Systemimut (SIS). (Allaaserisaq tassunga tunngaseq ataani atuarneqarsinnaavoq). Pineqartut saniatigut politiit akiliisitsinikkut pineqaatissiinertigut akiligassanik eqqartuussutikkut aalajangersakkanik naammassisitsiniaanissamut anisitsi-nernillu suliassanik naammassinnissinnaatitaapput.

Saqitsaannermi suliassat tamaasa suliassaralugit 1. januar 2010-miit Kalaallit Nunaat akiliisitsisarnermut eqqartuussivittaarpoq, Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiviup ataani inissisimasumik. Eqqartuussiviup inuit akunnerminni aningaasatigut saqitsaassutaat suliassarai, sulili anisitsinissamut suliassat politiinit suliassaallutik.

Politimestereqarfik, Nuummi inissisimasoq, immikkoortunut pingasunut inissitaavoq: Allaffissornikkut immikkoortortaarfik, periataarnissamut sillimasoqarfik inatsisilerinermillu immikkoortoqarfik.

Politiit nittartagaatigut annertunerusumik paasisaqarit una aqut atorlugu:

www.politi.dk/Groenland

Takussutissiaq 1. Kalaallit Nunaanni politeeqarfinni sulisut

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Politiit katillugit	139	152	170	161	154	137	141
Politiit aalajangersimasumik atorfillit	108	101	114	115	117	109	118
- taakkunanga nunaqavissut	84	71	74	87	87	94	100
- taakkunanga tikisitat	24	30	40	28	30	15	18
Politiinngorniatut ilinniartut	17	30	33	29	27	17	17
Sulinngiffeqarneq, ilinniartiartorsimasut nunaniluunniit tamalaani suliaartorsimasut	14	21	23	17	10	11	6
Sulegataasut allat	167	167	161	153	158	155	161
Politiit ikiortit	48	44	46	48	50	49	48
Kommunefogedit ikiortillu	61	64	56	49	48	44	44
Sulisut inatsisilerisut	8	8	8	7	7	8	9
Allaffinni sulisut	29	30	30	28	32	33	39
- taakkunanga nunaqavissut	25	27	28	25	30	31	36
- taakkunanga tikisitat	4	3	2	3	2	2	3
Angallatini inuttat	21	21	21	21	21	21	21

Najoqqutaq: Kalaallit Nunaanni politimesteri

Takussutissiaq 2. Politiit suliaat assigiinngitsut

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Amerlassusaat							
Passinik tunniussinerit	2.626	3.162	3.597	5.989	3.731	3.191	3.000
Biilnik angallassisinnaanermut allagartat tunniunneqartut	1.303	1.283	1.486	2.054	1.938	1.795	1.447
Mio. kr.							
Ukiumut akiliisitsissutit	6,4	6,1	7,6	7,6	7,0	7,1	8,9
Ukiumut akiliisitsissutit akilernerqarsimasut	4,2	3,8	3,4	4,0	4,0	3,7	4,4
Akiliisitsissutit akilernerqarsimanngitsut	19,8	19,3	20,0	20,3	13,6	14,1	15,0
Arsaarinnissutit	5,6	2,8	2,7	2,2	1,2	2,4	1,7
Arsaarinnissutinut akiligassat katillugit	10,1	13,7	15,9	15,7	17,9	21,7	17,8
Amerlassusaat							
Tigusaasimasut il.il.	1.523	1.495	1.118	1.215	1.258	1.728	1.755
Aalakootut	589	613	563	558	525	739	516
Tigummigallagassanngortitsinerit 2)	160	181	232	190	200	199	161
Isertitsivimmiittut	70	95	95	29	45	41	23
Ullut atugassat 1)							
Ullut amerlassusii - tigummigallagassanngortitsinerit	5.934	4.539	3.223	1.538	981	750	363
Ullut amerlassusii – isertitsivimmiinnerit	1.048	702	1.260	78	94	102	28
Angallassinerit	273	244	242	134	229	205	248
Atorfimmi suliaasaqarluni angalanerit	1.109	1.177	732	819	332	594	593
Naalakkerneqarluni (tassunga ilaavoq ilinniartimmiinnerit)	1.984	2.187	2.276	1.933	3.445	3.274	2.300

Nassuiaat: 1) Taaguut manddage ullormut inummut ataatsimut tunngatinneqarpoq. Tassa imaappoq, politiit marluk atorfimmi suliaasaqarlutik ulluni pingasuni angalasut inummut ataatsimut ullunik arfinilinnik atuinerit naleqartoq. 2) Tigummigallagassamik nuussineq marloriaammik nalunaarsuinerimik kinguneqartarpoq.
Najoqqutaq: Kalaallit Nunaanni Politimesteri

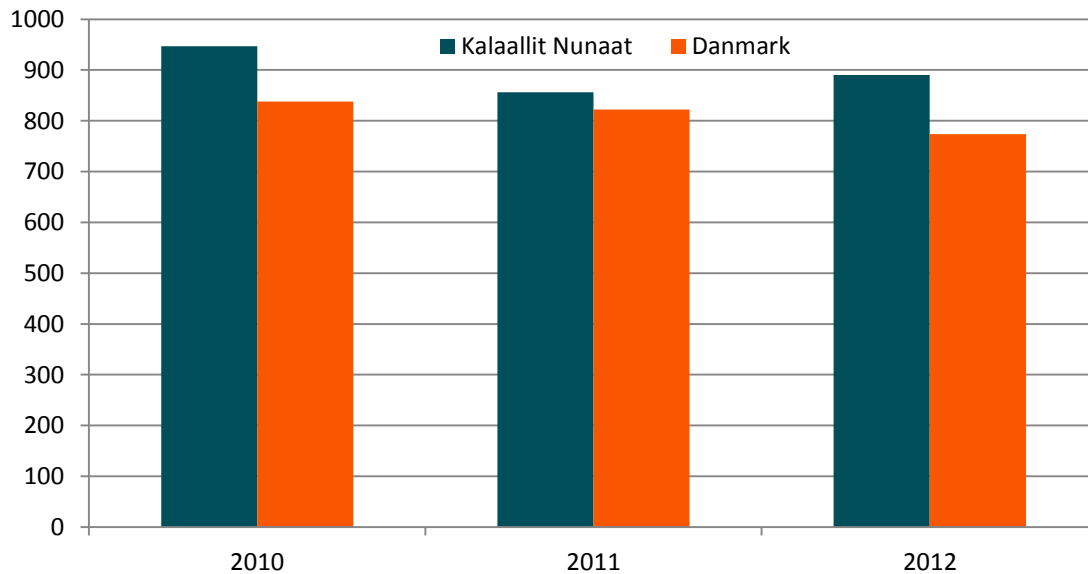
Pinerluttulerinermi inatsit

Pinerluttulerinermi inatsit

Inatsisiliorneq inatsiseqarnernut marlunnut agguarneqarsinnaavoq, tassalu pinerluttulerinermut inatsisit allatigullu inatsiseqarneq.

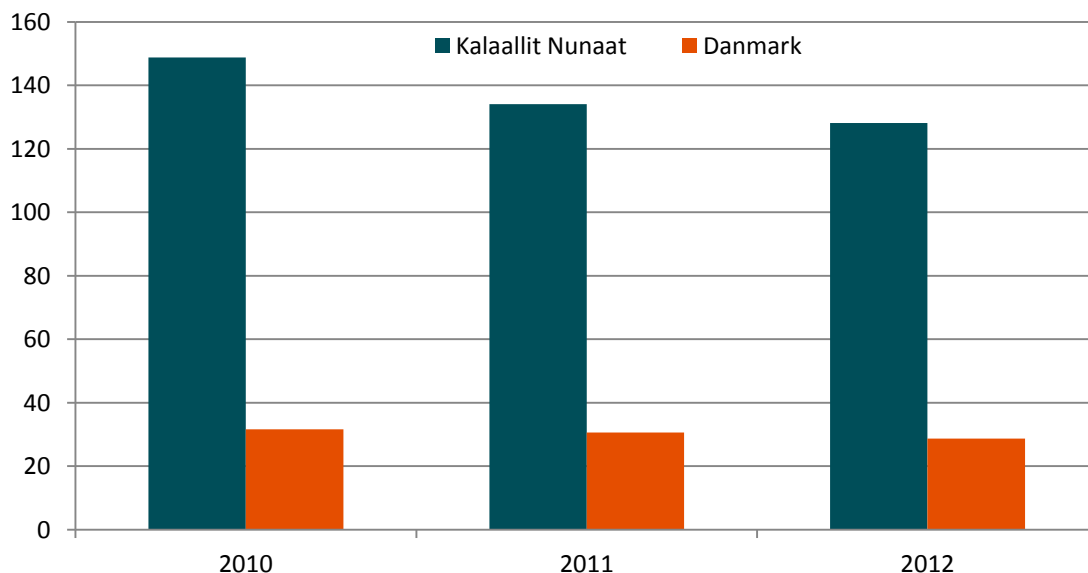
Pinerluttulerinermi inatsisip siulliusutut pingaarnertullu atuuffigai pisortani atorfillit eqqunngitsiliorfigineqartarneri, ilaqutariit iluanni pinerluuteqartarnerit, kinguaassiutigut pinerluttarnerit, inuunermut timimullu pinerluttarnerit pisuussutigullu pinerluttarnerit.

Titartagaq 1. Innuttaasut 1.000-iugaangata nalunaarutiginninnerit Danmarkimut sanilliullugu

Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik aamma Danmarks Statistik

Titartagaq 2. Innuttaasut 1.000-iugaangata toqutsilluni timimillu pinerliilluni pinerluttuliornerit Danmarkimut sanilliullugu

Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik aamma Danmarks Statistik

Takussutissiaq 1. Pinerluttulerinermik inatsimmik unioqqutitsineq

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Pasineqartut 15- llineqanngitsut	Pasineqartut 15- llineqanngitsut
Pinerluttulerinermik inatsit katillugit	5.998	5.540	5.141	5.251	5.348	4.844	5.053	3.618	73

Pisortani oqartussanik narrunarsaanerit	82	91	100	93	89	100	78	66	0
Ilaqutariinni pinerluttuliornerit	13	10	5	5	8	1	2	2	0
- taakkunannga ilaqtutamik atoqateqarnerit	10	7	4	5	8	1	2	2	0
Arnerinikkut/anguserinikkut pinerluttuliornerit	488	462	391	331	371	313	279	229	6
- taakkunannga pinngitsaaliinerit pinngitsaaleeriarnerillu	196	159	164	119	159	124	134	109	1
- takkunannga meeqqanik 15 inorlugit ukiulinnik kinguaassiutitigut atoqateqartarnerit	109	121	82	63	60	71	50	41	2
- taakkunannga ileqqussaannngitsuliortitsinerit	2	1	0	0	1	1	4	4	0
- taakkunannga kannguttaalliorfiginninnerit	177	176	136	145	145	109	87	71	3
Inuunermut timikkullu pinerluttuliornerit	851	863	880	852	840	759	727	659	3
- taakkunannga toqutsinerit	8	8	8	9	11	1	7	12	0
- taakkunannga toqutseriarnerit	12	17	22	21	24	19	12	13	0
- taakkunannga persuttaanerit	821	808	833	812	789	730	704	628	3
Pigisanut nalilinnik pinerluttuliornerit	4.128	3.644	3.382	3.603	3.654	3.332	3.631	2.370	64
- taakkunannga illunik ammarterinerit	921	666	541	741	821	672	826	572	22
- taakkunannga tillinniarnertit	1.846	1.714	1.695	1.614	1.644	1.553	1.645	1.054	22
- taakkunannga aserorterinerit	818	798	749	774	771	664	667	291	8
- taakkunannga atortunik tillinnerit 1)	334	291	220	312	259	253	275	257	9
Pinerluttulerinermi inatsisip sinnerani	436	470	383	367	386	339	336	292	0

Nassuiaat: 1) Atortunik tillinneritni cykelit snescooterillu taamaallaat ilanngunneqartarput tillittoq paasineqaraangat.

Najoqqutaq: Kalaallit Nunaanni Politimesteri

Immikkut inatsiseqarneq

Immikkut inatsiseqarneq

Immikkut inatsiseqarnermi pineqarput angallannermut inatsit, ikiaroorniutit pillugit inatsit, ikuallannermut inatsit, politiit ileqqoreqqusaat, akileraarnikkut aammalu akitsuusiisarnikkut inatsit, avatangiisinut aalisarnermullu inatsisit.

Takussutissiaq 1. Immikkut inatsimmik unioqqutitsineq

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Pasineqartut	Pasineqartut 15- liineqanngitsut
Immikkut inatsisiliani katillugit	1.552	1.481	1.464	1.588	1.917	1.554	1.620	1.428	2
Immikkut inatsisiliat angallannermi inatsit ilaatinnagu	904	887	842	744	851	755	836	715	0
Angallannermi inatsit	648	594	622	844	1.066	799	784	713	2
- taakkunannga aalakoorniluni biilermerit	140	125	147	119	124	105	94	98	0
Angallannermi ajutoornerit katillugit	195	166	158	153	176	142	128	68	0
Aalakoornani angallannermi ajoqusernerit	146	117	125	135	130	97	94	34	0
Aalakoorniluni angallannermi ajoqusernerit	49	49	33	18	46	45	34	34	0
Ikiaroorniutit pillugit inatsit	477	550	551	543	503	468	567	529	0
Ikuallattoornaveersaarneq illuutillu pillugit inatsit	68	40	37	28	44	15	21	12	0
Politiit ileqqoreqqusaat	96	98	70	2	84	99	91	94	0
Akileraarutitut akitsuutillu pillugit inatsit	7	7	7	11	5	2	2	1	0
Avatangiisit pillugit inatsisip	9	8	4	7	6	7	2	0	0
Aalisarneq pillugu inatsisip	83	32	31	23	60	33	8	2	0
Immikkut inatsisip allat	164	152	142	130	149	131	145	77	0

Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik

Pinerluttarnermut inatsit allatigullu inatsiseqarneq, Kalaallit Nunaannut immikkut tunngasunik paasisaqarit uku aqqut atorlugu: www.folketinget.dk aamma www.naalakkersuisut.gl

Ujaasisarnerit annaassiniartarnerillu

Politiit annaassiniarneq pisussaaffigaat tassalu nuna tamakkivillugu sinerissallu imartaata qanituani ujaasinerit annaassiniarnerillu pisussaaffigaat.

Arktisk Kommandop immakkut annaassiniarneq pisussaaffigaa, Statens Luftfartsvæsenili timmisartutigit annaassiniarneq pisussaaffigalugu, tassalu timmisartutigit inunnik ajornartorsiortunik ujaasinerit annaassiniarnerillu. Annaasiniarnerni atorneqartarlutik politiit angallataat, timmisartut qulimiguulillu, umiatsiaaqqat aalisariurillu inunnit pigineqartut ataasiakkaatigit attartorneqartartut taamatullu Artisk Kommandop sakkutooqatigiivi. Politiit imarsiornikkut sisamanik saviminiusunik umiarsuaqarput, aallaavittut Nuummi, Qaqortumi, Maniitsumi Sisimiunilu angerlarsimaffeqartut.

Statens Luftfartsvæsenimut tunngasunik paasisaqarit una aqqut atorlugu: www.slv.dk

Inuit saqitsaassutaat

Politiit inuit piumasaqaataannik pinngitsaaliilluni akiliisitsiniartarneq akisussaaffigaat. Pisortatigit piumasaqaatit akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup qitiusumik akiliisitsiniarnermik aqutsisoqarfianiit ingerlanneqartarput.

Takussutissiaq 2. Inuit eqqartuussisutigit suliassiissutaat

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	Amerlassusaat						
Inuit eqqartuussisutigit suliassiissutaat il.il. katillugit	10.156	7.127	6.441	6.606	3.857	3.468	4.134
- taakkunannga ataassarsiuussinerit	699	652	678	739	717	629	639
- taakkunannga inunnut eqqartuussutit naamassitsiniaanerit	3.545	2.526	1.997	2.653	34	16	3
- taakkunannga akiliisitsinikkut eqqartuussutit naamassitsiniaanerit	3.411	1.369	1.540	1.424	1.307	1.176	1.463
- taakkunannga pinerlineqarsimasut taarsiivigitinnissaannut suliat	433	249	296	312	136	207	259
Akuersissutit	768	818	773	669	781	766	584
- taakkunannga sakkunut akuersissutit	16	26	12	12	19	39	28
- taakkunannga ilisimasassarsiornermut akuersissutit	107	92	94	88	99	95	76
Toqunerit toqungasullu nassaarineqartut pasinartut	78	82	68	66	64	56	63
- taakkunannga toqutsinerit persuttaanikkullu toqutsinerit	8	9	4	8	9	1	4
- taakkunannga ipisimasut	8	13	5	12	16	0	3
- taakkunannga aallartoornikkut toqusut	1	2	0	1	1	1	0
- taakkunannga angallannermi ajutoorlutik toqusut	2	0	2	1	2	0	1
Imminorerit	58	37	31	36	60	52	28
Pinngitsaaliilluni unitsitsinerit	37	34	51	41	36	30	42
Ujaasinerit annaassiniaanerillu	114	153	146	157	105	86	77
- tassaniilluni immakkut SAR malillugu ujaasineq	...	...	...	...	...	41	24
- tassaniilluni nunakkut SAR malillugu ujaasineq	...	...	...	...	...	6	8
- tassaniilluni SAR malillugu annaassiniarnermik pilersitsineq	...	...	...	...	...	12	26
- tassaniilluni ujaasineq/maqaasisamik imaluunniit ajunaarsimasorisamik	...	...	...	...	...	25	13
- tassaniilluni ujaasineq/paaqqinniffimmit qimaguttumik eqqartuussaangitsumik	...	...	...	...	...	1	1

- tassaniilluni ujaasineq/najukkamit qimaguttmik	...	...	...	...	...	1	2
Anerlarsimaffinni meerartaqanngitsuni eqqissiviilliorerit	3.695	3.712	2.788	3.685	2.635	2.392	2.438
Angerlarsimaffinni meerartaqartuni eqqissiviilliorerit	610	505	413	551	442	444	459
Imigassartorsimavallaartut	1.953	2.017	1.711	1.423	1.162	1.026	1.128

Saqitsaanermi suliassat tamaasa suliassaralugit 1. januar 2010-miit Kalaallit Nunaat akiliisitsisarnermut eqqartuussivittaarpoq. Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiviup ataani inissisimasumik. Eqqartuussiviup inuit akunnerminni aningaasatigut saqitsaassutaat suliassarai, sulili anisitsinissamut suliassat politiit suliassaallutik. Najooqutaq: Kalaallit Nunaanni Politimesteri

Kalaallit Nunaanni Pinerlutsaaliuinnermut Siunnersuisoqatigiit

Pinerlutsaaliuinnermut Siunnersuisoqatigiit Politimesteri siulittaasoraat, allattoqarfittaaq aaqqissuusaanikkut Politimestereqarfiup ataani inissisimavoq. Siunnersuisoqatigiinnut tunngasunik annertunerusumik paasissutissanik ukiumoortumik nalunaarusiaq www.pisiu.gl iserfigalugu pissarsisoqarsinnaavoq.

Nunanik assigiinngitsunik suleqateqarneq

Kalaallit Nunaat Schengenimi suleqatigiinnermut akuuvoq taamatullu Europami Schengen Informations Systemimut (SIS) atalluni. Ataqtatigiimmik aaqqissuussineq tassaavoq nunamut isilernerimi pinerluttunik inunnillu akaarinngisanik nalunaarsuuteqarfik. Kalaallit Nunaat 2001-mili inunnik nunanit allanit Schengenip avataaneersunik iserniartunik nakkutilliilluni. Schengen pillugu suleqatigiinnermut tunngasunik paasisaqarit una aqut atorlugu: www.eu-oplysningen.dk/emner/schengen/

Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiviit

Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiviit

Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiviit 1. januar 2010-miit tassaapput Kalaallit Nunaata Eqqartuussisuuneqarfia, Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivik kredsritteqarfiillu sisamat, (Qaasuitsup Kredsretia, Qeqqata Kredsretia, Sermersuup Kredsretia taamatullu Kujalliup Kredsretia). Matumani 8-pingasut atorfilinnik inuttallit. Eqqartuussiveqarfik 80-it missaannik sulisoqarpoq. Eqqartuussisoqarfiup sulisorivai inuit 80-it missaat.

Januarip aallaqqaataani 2010-miit nunatsinni eqqartuussisarnermut inatsit immikkoortumigut pingaarutillsigut allannguuteqarpoq, allannguinnermi Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivik pilersinneqarpoq. 2010-mi siunissamilu kisitsisitigut nassuiaasiernerit Kredsrettini, Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivimmi taamatullu Kalaallit Nunaata Eqqartuussisuuneqarfiani naatsorsorneqartalissapput.

Tamatumunngalu atatillugu 1. januar 2010-miit eqqartuussummik naammassisitsiniaanermi suliassat Kredsrettinut isumagisassanngortinneqarput, kisitsisitigullu nassuiaasiernerimi pineqartut nutaamik suliap suuneranik taaguuserlugit nalunaarneqartalissallutik.

Eqqartuussiviit

Aallaaviuvoq suliassat tamarmik eqqartuussivinni aallartinneqartarneri.

Eqqartuussivinni eqqartuussisut eqqartuussisoqarfiit eqqartuussisut ilinniartitaanerannik ilinniarsimasuupput, imaluunniit inatsisilerituutut ilinniarsimasuullutik.

Suliassaq inatsisilerinikkut ajornakusoorpat, eqqartuussisup – immaqa suliameqataasup aappaanit kajumissaarneqarnikkut – Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivimmut suliassaq innersuussinnaavaa, tassani eqqartuussisut tamarmik inatsisilerituujummata. Suliassaq tassani eqqartuussivimmi siullertut suliarineqaarfiusutut suliarineqassaaq, tamatumalu kingorna nunap eqqartuussisuuneqarfianut suliareqqitassanngortinneqarsinnaalluni. Eqqartuussiviup Eqqartuussutai aalajangiineriluunniit tamarmik nunap eqqartuussisuuneqarfianut ingerlateqqitassanngortinneqarsinnaapput. Kredsretimi nalinginnaasumik inuit akornanni saqitsaannerit kredsdommerimit aalajangiiffigineqartarput, pinerlunnermulli suliassat, tamanna kredsdommerimit eqqartuusseqataasartunillu marlunnit aalajangiiffigineqartarpoq. Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivik Danmarkip Eqqartuussiveqarfiata ataani inissisimavoq.

Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivik

Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivik eqqartuussiviuvoq suliassaasalu pingaarnersaat tassaallutik eqqartuussivittut siullertut suliarissallugit suliassat ima ajornakusoortigisut, pinngitsoorani eqqartuussisoq inatsisilerituujusariaqarluni.

Tamatuma saniatigut Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivimmiittut inatsisilerituut siunnersuisarput eqqartuussivinnik, inatsisilerinermut tunngasunik apeqquissaqaraangata.

Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiviup aallaavittut suliassarai akiliisinnaajunnaarnermut tunngasut suliassat - assersuutigalugu akiliisinnaajunnaarnerit aamma akiitsunik aaqquissuussinerit. Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiviup suliassa ilagivaat pisinnaatitaaffiit nalunaarsornerat.

Eqqartuussiviit saqitsaannermik suliassat aamma pinerluttulerinermik suliassat Kalaallit Nunaanni

Eqqartuussivimmut innersuussinnaavaat, taakku ajornakusoortuuppata imaluunniit tunngavissuussamik aalajangiiffigineqartussaagaangaata. Saqitsaannermi suliameqataasup qinnutigisinnavaa suliassaq Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivimmi suliarineqarnissaa, suliassaq pineqartumut annertuumik killiliisuuppat. Tamanna pinerluttulerinermi suliassani atuutinngilaq.

Eqqartuussivimmi suliassat suliarineqarnerisa aamma eqqartuussivinnik ilitsersuisarnerup saniatigut, Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiviup akisussaaffigaa eqqartuussisoqarfinni ilinniartitsineq.

Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiveqarfiup ulluinnarni aqutsisoqarnermut immikkoortortaqaqfimmigut eqqartuussisoqarfiit tamaasa sullitarai.

Kalaallit Nunaata Eqqartuussisuuneqarfia

Kalaallit Nunaata Eqqartuussisuuneqarfia kredsretip imaluunniit Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiviup naammassillugit aalajangiiffigisai suliarisarpai, taamatullu eqqartuussisarnermik inatsit malillugu Eqqartuussisuuneqarfimmut nangeqqitsitsivittut suliaqartarluni. Taakku saniatigut ataatassaassiurnermi suliasat siullermeerutaasumik suliarisarlugit. Taamatuttaaq Eqqartuussisuuneqarfiup pinerlunnermut suliat nangeqqinneqartussatut naliliffigisassat oqaaseqarfigisarpai.

Kredsretip imaluunniit Eqqartuussiviup suliat eqqartuussinikkut aalajangiiffigisaat Eqqartuussisuuneqarfimmut nangitseqqinneqarsinnaapput. Aalajangiiffigisallu allat Eqqartuussisuuneqarfimmut suliasatut saqqummiunneqarsinnaallutittaaq. Aalajangiiffigisat allat pineqartut aalajangiinernik taaneqartarput (siusinnerusukkut eqqartuussinikkut aalajangiinernik) peqqussutilluunniit. Aalajangiinernik Eqqartuussisuuneqarfimmut suliasatut saqqummiussineq pisarpoq Eqqartuussisuuneqarfimmut aalajangiinernik suliareqqitassanngortitsinikkut.

Kalaallit Nunaata Eqqartuussisuuneqarfia Nuummi eqqartuussisarfeqarpoq, kisiannili eqqartuussivimmi suliasat aamma suliarineqartarput eqqartuussiviit eqqartuussivigisartagaanni, tamanna pisariaqaraangat.

Eqqartuussutit suliasani, Kalaallit Nunaata Eqqartuussisuuneqarfianit suliarineqartut, oqaatigineqartussaapput kingusinnerpaamik qaammatit pingasut qaangiunnerini, suliasat aalajangiiffigisassanngortinneqarneriniit.

Suliaq nunap eqqartuussisuuneqarfiani aalajangiiffigineqaraangat, taamaallaat Eqqartuussiviit qullersaannut suliareqqitassanngortinneqarsinnaapput, suliaq immikkut illuinnartuuppat. Taamaaliortoqassappat ingerlatitseqqinnissamik aalajangiisartut akuersissutaat pisariaqarpoq.

Kalaallit Nunaata eqqartuussisoqarfianik annertunerusumik kalaallisut danskisulluunnit allatanik paasisaqarusukkuut nittartagaq una takuuk: danskisut www.domstol.gl – kalaallisut www.eqqartuusivik.gl

Kalaallit Nunaanni Pinerluttunik Isumaginnittut

Kalaallit Nunaanni Pinerluttunik Isumaginnittut

Pinerluttunik Isumaginnittut ukioq 2013-mi init isertitsiviit 155-it inissiatigaat, Nuummi 66-it, Ilulissani 19-it, Sisimiuni 30-it, Tasiilami Aasiannilu 15-it Qaqortumilu 10-it. Taakkununga ilaallutik Kangerlussuarmi utaqqiisaasumik inissiat 30-it, pilersaarut malillugu septembarimi 2014 matusussat. Nalinginnaasumik isertitsiviit taaneqartarput ”Pineqaatsissinneqarsimasunut Isertitsivik”, ukiunili kingullerni isertitsiviit pineqaatsissinneqarsimasunuinnaq inissaqartitsinnigillat,

pineqaatsissinneqarnissaminnullu tigummigallagaasunut
amerliartortunutaaq inissaqartitsillutik.

Taakkua saniatigut Sisimiuni nerisaqarluni isumagineqarlunilu
inisimmavimmik 9-nik inissalimmik ingerlatsiveqarpoq,
pineqaatsissinneqarnermik naammassinnilersunuunerusoq atorneqartumik.
Nuummi isertitsivik 2017-mi nutaamik isertitsivittaassaaq, ammasumik,
matoqqasumik, naammassinnilersunullu immikkoortortalimmik.
Taamatuttaaq Pinerluttunik Isumaginnittut KiF-feqarfinnik
(Pinerluuteqarsimasunik Isumaginnittoqarfik) nunami tamani
siammarsimasunik immikkoortortaqaqfeqarpoq. Immikkoortortaqaqfiit
pingaarnertut suliassaraat eqqartuussiveqarfiit atugassaannik inuk pillugu
nassuiaasiornert, nakkutigisaanissamut inuiaqatigiinnullu sullissinissamut
eqqartuussissutinik naammassinninnissaq misiligutaasumillu iperagaasunik
nakkutilliinissaq.
Kalaallit Nunaanni Pinerluttunik Isumaginnittut danskit naalagaaffiannit
ingerlanneqarput ukioq 2010-miillu allaffissornikkut Nuummi
Pisortaqarfimmit aqunneqarluni, Danmarkimi Inatsiseqarnermut
Ministereqarfiup ataani inissisimasumit (Direktoratet for Kriminalforsorgen).
Nunatsinni pineqaatsissineqarsimasunut isertitsiviit nittartagaq
www.kriminalforsorgen.gl iserfigalugu misissukkit.

Illersornissaq

Illersornissaq

Illersornissaq danskit nalagaaffiata akisussaaffigaa. Illersornissaq
Namminersorlutik Oqartussanit akisussaaffigineqalersinnaanngitsaq
Namminersorlutik Oqartussat inatsisaanni allaqqavoq.

Grønlands Kommando (GLK) Arsuup kangerluata qinnguani
Kangilinnguaniittoq (Grønnedal). 31. oktober 2012 Grønlands Kommando
matuneqarpoq. Paarlattuanik Nuummi inissisimasooq Arktisk Kommando
pilersinneqarpoq. Arktisk Kommando Illersornissamut Qullersaqarfiup
(Forsvarkommandoen) ataani inissisimavoq, Arktisk Kommando-lu pisortaa
illersornissamut pisortap ataani inissisimalluni.

Malittuani Kalaallit Nunaanni kiffartuussiviit pineqartut Kalaallit Nunaanni
Illersornissamut Qullersaqarfiup ataani inissisimapput. Tassaallutillu Station
Nord, slædepatruljen Sirius Daneborg-imi qullersaqarfeqartut, Forsvarets Vagt
Mestersvig, Luftgruppe Vest, Kangerlussuarmi administrationselementi kiisalu
Kalaallit Nunaanni Logistik Center Aalborgimi mittarfeqarfimmi
inissisimasooq. Taakku saniatigut Arktisk Kommando attaveqarpoq Thule Air
Basemi inissisimasumi.

Arktisk Kommandop sorsunneqartinnagu pingaarnertut suliassaraa
nakkutiginninneq namminersortuunermik atortuutitsineq. Suliassat allat
ilaatigut taaneqarsinnaapput aalisarnermut killeqarfinnik nakkutilliineq,
ujaasinerit annaassiniarnerillu, imartatigut avatangiisinik nakkutilliineq

mingutsitsinernillu akiuineq, imaatigut uuttortaaneq kiisalu inuiaqatigiinnut kalaallinut ikorfartuineq.

Sakkutuut qimussimik nakkutilliisut "Siriusip" suliassaraa, nunamut oqartussaassuseqarnermik atuutitsineq pinerluttaalisitsisutullu oqartussaassuseqartutut nunami allanngutsaaliukkami ilisimasassarsiornernik eqqissisimatitsinermilu aalajangersakkanik nakkutiginninneq taamatullu nunami alapernaarsuineq.

Illersornissaqarfiup Station Nordip pingaarnertut suliassaraa mittarfeqarfiup ukioq naallugu ammatinneqarnissaa aammalu illusiffissaqarnermi pisariaqartitanik ukioq naallugu isumaginninnissaq suliarissallugu, Kalaallit Nunaanni Illersornissakkut sakkutooqatigiit taperserlugit. Matumani pingaartutut tapersissallugit Qimussimik alapernaarsuisoqatigiit SIRIUS aammalu Kitaani illersornissakkut Timmisartortortoqatigiit. Pisussaaffiit saniatigut Station Nord nunap ilaani danskit oqartussaassusiannik nittarsaasseqataavoq Kalaallit Nunaanni Politimesteri sinnerlugu politiitut pisinnaaffeqartitaalluni, Nunami Eqqissisimatitami Station Nord aallaavigalugu tikeraartunut. Taamatuttaaq Station Nord Nunap Avannaarsuani ilisimasassarsiortunut ikorfartuutaavoq, aammalu Danmarks Meteorologiske Institutimut nalunaarsuutinik katersuilluni.

Illissornissakkut pigaartoqarfik Mestersvig pilersuisoqarfittut inissisimavoq, inuit marluk ukioq naallugu ingerlatassatut akisussaaffigisaat. Iluarsaassinerit suugaluartut suliarissavaat, sunik tamanik pilersornissaa isumagissavaat, qamutit assigiinngitsut motorillit ingerlassinnaassavaat, timmisartunut miffissaqarnissaq mititsinissarlu isumagissavaat, radiolerisinnaassapput, ilisimasassarsiornernillu il.il. nakkutigissallugit.

Takussutissiaq 1. Illersornissaqarfiup Kalaallit Nunaannut tunngatillugu aningaasartuutaat

	1990	1995	2000	2005	2010	2011	2012
	Mio. kr.						
Aningaasartuutit katillugit	295	278	260	228	410	499	581
Aalisarnermi nakkutilliisut katillugit	236	213	197	159	292	387	435
Sakkutuut imarsiortut aalisarnermik nakkutilliinerat 1)	151	184	127	111	255	309	349
Sakkutuut imarsiortut aalisarnermik nakkutilliinerannik tunngasumik tapertaaneq 2)	31	12	12	13	11	12	18
Sakkutuut timmisartoq atorlugu aalisartunik nakkutilliinerat 3)	10	12	11	12	26	66	68
Sakkutuut timmisartoq atorlugu aalisartunik nakkutilliinerannik tapertaaneq 4)	44	5	47	23	0	0	0
Kalaallit Nunaanni Sakkutooqarfik 5)	41	44	42	47	78	80	104
Sirius ilaalu ilanngullugit	12	15	17	17	23	22	27
Mittarfeqarfiit	6	6	4	4	17	10	15

Malugiuk: 2012-imi aningaasartuutiniipput pingaarnertut suliassat nakkutilliinermik oqartussaassusermillu nittarsaanermik, aalisarnermik nakkutilliinermik kiisalu ujaasinermik annaassiniarnermillu isumaginniarnermi aningaasarututit tamarmiusut. Taakkununga ilanngutissapput silasiorfinnik sullissineq, sikunik alapernaarsuineq, avatangiisimik nakkutillinermi peqataaneq aamma mingutsitsinermik akiuineq, immamik uuttortaaneq il.il. Aningaasartutini tamani akissarsiat aningaasartuutini tamani akissarsiat aningaasartuutillu allat ilaapput. Kistsisit tamarmik 2007-imersut aningaasartuutit tamaasa ilanngullugit naatsorsorneqarnikuupput aamma kalaallit Nunaanut attuumassuteqartunik oqartussat ingerlatsinerat pillugu kistsisit pingaarutillit tunngavigalugit

naatsorsorneqarsimallutik. Tapersersuilluni ingerlataqarneq immikkoortillugu naatsorsorneqartarunnaarpoq, tassa tamanna sulianut ingerlatamut akilerneqartarmat ingerlatsinermilu aningaasartuutitut ilaatinneqarluni. Qimussimik alapernaarsiusoqatigiit Sirius aamma Station Nord Grønlands Kommandop aqqissuussaananeranut ilaapput. Atortunik soorlu umiarsuarnik timmisartunillu nalikilliliineq aserfallatsaaliinerlu ukiut ingerlanerini annertuumik nikingatitsilersinnaasarput, assersuutigalugu umiarsuarnik nakkutilliissutinik iluarsaassinerit aserfallatsaaliinerillu ukiut akornanni aningaasat millionit marlunnik kisitsisitaqarlutik nikerarsinnaapput.

Nassuiaatit:

- 1) Tassaniipput umiarsuarnut toqqaannartumik toqqaannanngitsumillu aningaasartuutit, tassunga ilanngullugit nalikilliliinerit aserfallatsaaliinerillu. 2) Tassaniipput Frederikshavnimi 1. Eskadremi Pisortamut Umiarsuarmioqatigiinnullu toqqaannartumik toqqaannanngitsumillu aningaasartuutit. 3) Tassaniipput timmisartunut atuinermut naleqqiullugu toqqaannartumik toqqaannanngitsumillu aningaasartuutit aamma Ålborgemi Air Transport Wing-imi tapersersuisarneq. 4) 2007-imiit nassuiaat 3-mi ilaatinneqartut. 5) Tassaniipput Grønlands Kommandomik ingerlatsinermi tassungalu atatillugu ingerlataqarnermi aningaasartuutit tamarmik Sirius aamma Station Nord ilanngunnagit.

Najoqqutaq: Forsvarsministeriet

Nittartagaq takuneqarsinnaasoq

Kalaallit Nunaanni illersornissaq pillugu annertunerusumik

paasisaqarusukkuut nittartagaq una takuuk: <http://forsvaret.dk/GLK/>

Inuit 10.000-iugaangata nalunaarutiginnittarnerit Danmarkimut sanilliullugu

Inuit 10.000-iugaangata nalunaarutiginnittarnerit Danmarkimut sanilliullugu

	Kalaallit Nunaat			Danmark		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Nalunaarutiginninnerit	5.348	4.844	5.053	464.043	458.668	433.545
Innuttaasut amerlassusaat (ukiup naanerani)	56.452	56.615	56.749	5.534.738	5.580.516	5.602.628
Inuit 10.000-iugaangata nalunaarutigineqartut	947	856	890	838	822	774

Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik, Danmark Statistik aamma Kalaallit Nunaanni Politiit

Inuit 10.000-iugaangata annersaanerit Danmarkimut sanilliullugit

Inuit 10.000-iugaangata annersaanerit Danmarkimut sanilliullugit

	Kalaallit Nunaat			Danmark		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Nalunaarutiginninnerit	840	759	727	17.482	17.098	16.061
Innuttaasut amerlassusaat (ukiup naanerani)	56.452	56.615	56.749	5.534.738	5.580.516	5.602.628
Inuit 10.000-iugaangata nalunaarutigineqartartut	148,80	134,06	128,11	31,59	30,64	28,67

Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik, Danmark Statistik aamma Kalaallit Nunaanni Politiit

Signatur forklaring:

- ... Oplysninger foreligger ikke
- .. Oplysninger for usikre til at angives eller diskretionshensyn
- . Tal kan efter sagens natur ikke forekomme
- 0 Mindre end halvdelen af den anvendte enhed
- Nul
- * Foreløbigt eller anslået tal

Eventuel henvendelse

E-mail: stat@stat.gl

2013 ukimoortumik paasissutissat

Grønlands Statistik
Postboks 1025 · 3900 Nuuk
Tlf.: +299 34 57 70 · Fax: +299 34 57 90
www.stat.gl · e-mail: stat@stat.gl

